

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egyes évre 10 krt. — kr.
Félévre 5 " — "
Negyedévre 3 " 50 "
Egy hónapra 1 " — "
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **BARTHA MÓR.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:
Hat hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű a többi: 50
hirdetnek aiku szerint jutányos aron vetetnek fel. Bélyeg-díj ním
den külön beiktatásért 80 kr

Az adó.

Ez elnevezés, habár az állam s általában minden közjogi-személyiség fenntartásának nélkülözhetlen eszköze: hova tovább, annál inkább gyűlöletesebbé válik, az állampolgárok előtt... Nem azért, mintha nem volna meggyőződve, hogy mai napság már államot adó-, vagy adótermészetű nozzjárulás nélkül fenntartani nem lehet; hanem azért mert a tulfeszítés és minden tekintetnélkül való — ugyszólván — inkvizitorius szigorával, nemcsak az állampolgárok egyéni és családi önfenntartását, hanem az ország ipari, kereskedelmi és kulturális fejlődését is veszélyezteti, amidőn békés munkálkodásában háborgatja és zaklatja, — ami által a fejlődött alkotmányos — modern állam — élet előnyeit, sőt az állam és polgárai közti egészséges viszonyt, a védelem és őszinte engedelmség kölcsönösségét is, — illuzoriussá teszi.

Hazánkban ez a visszatetszés annál inkább megmagyarázható, mivel a mindent átkutató és kizsákmányoló adó rendszer élete itt még, aránylag rövid — a lig felszázaados tartamu. Csak az 1848-iki egyenlőség, jogokban és kötelezettségekben és az önvédelmi harc által kikényszerített helyzet hozta be és általánosította az adókat, s az ezután

bekövetkezett elnyomatás idejében pedig, az abszolút hatalom fektelensége tette állandóvá, fejlesztette és alkalmazta végtelen csavarrá; amidőn a leigázott nemzet ereje elvesztette ellentárlási képességét az osztrák hatalom, e téren sokszor megpróbált, hasonló czélú kísérletezései irányában.

Hajdan az államjóságok s a királyi más bevételek, — a nemzetet alkotó nemesség honvédelmi kötelezettsége és rendkívüli esetekben hozott áldozatai mellett — többnyire elégségesek voltak az államfenntartás szükségleteinek fedezésére. A véradóval nem tartozó földnépe teljesített ugyan, de nagyon csekély adószolgáltatást közvetlenül az állam részére. De mi volt mindez a mostani adó mennyiségét és sokféleségét tekintve!

Az abszolút kormány az 1848-iki törvények egyenjogositó alkotását csupán egyenkötelezettségi értelmében tartotta meg s nagyrésztben alkalmazta. Az 1867-ben beállott — ugynevezett alkotmányos korszak, nemcsak átörökölte az abszolutizmus által oktroyált adórendszert, hanem három évtizeden át mint fogékony tanítvány s mintha nemis lett volna egyéb feladata, — folyton fejlesztette s idáig már magasabb tökélyre emelte, mint akármely állam. Ime az 1825/27-országgyűlés is még 4395,244 frtot és

75,000 frt hadfogadási segélyt ajánlott meg és ez 1849-ig megmaradt; ellenben már 1868-ban csak az egyenes adók 64.5 millió frtot tettek ki s attól 1890-ig 101 millió frtra emelkedett. S hol állunk e tekintetben 1899-ben? ... Hát még a közvetett adók!

Az állam nem mérlegeli a viszonylagosságot, amelyet azon szolgálattal, amelyet az állam-lakosság egyike vagy másika iránt teljesít, — legalább elméletileg — feltételez; hanem mindenkit egyenlően állampolgárnak tartva az adózást közjogi kötelezettségből eredőnek és olyanak tekinti, amelyhez mint államfenntartó tartozáshoz, mindenkinek ereje és képességéhez járulnia kell; azonban kizárja innen azt a fokozatosságot is, amely — szintén elméletileg tekintetbe vehető volna, hogy a szoroson az életfenntartáshoz szükséges bevételen felül álló jövedelem, — lépcsőzetesen emelkedő adózással rovassek meg az állam terhei viselésében. A mezőgazda egy hold földje, mint adófizetési alap annyit tesz, mint a főur vagy főpap százezer holdjában egy hold föld... és a kis iparos, kereskedő sat. keresetében egy frt, annyi, mint nagy iparos, gyáros, nagy kereskedő sat. jövedelmében egy frt.

Hát jól van!... Amaz erő és képesség, minden fokozatosság kizárásával

Velencei levél

— A »Debreczen«-nek —

Az ember Velenczében érzi legjobban annak a bölcs mondásnak az igazságát, hogy vannak az életben pillanatok, mikor a semmittevés kellemes, mód nélkül kellemes. Ugy tetszik, mintha főképpen arra volnánk teremtve, hogy czél nélkül bolyongjunk a világon, bámuljuk a változó felhőket, mint a filozóf semmittevés virtuóza, — Hamlet, — irigyljük a madarakat korlátlan szabadságukért, elnézzük a hullámok szakadatlan játékát, melengetjük tagjainkat a napon, és időnkint szép zenét hallgassunk.

Hat hiszen igaz, igaz: sokkal komolyabb az élet, semhogy be ne látnók, hogy osztályunk ide lenn a ferfiás küzdelem és hogy e tunya csángolás nem nekünk való. De vannak pillanatok, mikor a lélek kibenni kíván. Ilyenkor a tetterő meglankad, az idegrendszer édes zsibbadtság fogja el, minden energia pauszál, és az akarat mozdulatlan, mint szélcsöndben a vitorlás hajó. Ilyenkor átadjuk magunkat a kontemplálás magas gyönyörének és a lelkiismeret zsembe éseire nem hallgatunk.

Velence a világnak úgy szólván az a pontja, hol reánk ragad a naplopás. Hogy lehessen itt dolgozni? A természet rendkívül szépége és a művészet fenséges emlékei folytonosan foglalkoztatják a lelket. Nappal az égbolt képe olyan vidám és vonzó, hogy nem maradhatunk a szobában. Ki kell mennünk és vissza kell mosolyognunk az égre

Naplemente után fljönnek a csillagok és ekkor az égbolt még százszorta szebb. — Az univerzum fényes szemei csudálatosan ragyognak a féihomályon át. Ha elfordulunk a természetől, minden sarokkő, minde a talpalatnyi föld századok nagyszerű emlékeit idézi elő. Lelkünk elbágy bennünket és folyvást e kevély romok fölött csapong, folyvást e romok szellemeivel társalog.

És az a sok mélyszavu, szomoruan kongó harang! A harangszó különben is hat az emberi kedélyre. Legyünk a legvigabb bangulatban, mindjárt komolyabbakká válunk egy szep szomorú, harang csengő szavára. A harang sirat szakadatlanul valamit. Zúgó elégi-áng kiragad bennünket boldogságunk, elégedettségünk köréből és főtébrészt bennünk a mások iránt való részvétet, hogy keseregjünk ismeretlen milliók szenvedéseiben.

Eszrevétel nélkül ránk száll a bánat és eszünkbe jut az élet annyi szomorúsága — : mégtört szívek, szétrombolt illúziók, lassankint kialvó remények, elnyomott érdem keserű nélkülözései, halálba vivő boldogtalan szerelem kedves lények váratlan elpusztulása, bucsuzások gyötrelme! Minden harang, bus hát még a velencei harangok. Hangjuk eirekedt a sok komor siralombau. Néha úgy rémlik mintha kisertetek huznák a harang kötelet, vagy mintha maguktól kezdenének zúgni megfoghatatlan szeszélylyel.

A fantázia elkábul, mikor a Campanile harangja éjjelkor megszólal. Leccapjuk a Neue Freu Pressét vagy a Journal des Debatét és

elkezdünk bolondul képzelődni. Valóságos víziókat látunk, mintha hipnotizálva volnánk, vagy er-deti táviratot készítenénk a Debreczen számára. Seregestül látjuk felvonulni azokat, a kiket a Tizek tanácsa kivégeztetett. A Dogepalota sötét oszlopai közül itelethirdető bírák merednek reánk. Csont szájuk hangtalan végzést mond. Poroszlok és hóhérlégények közt megindult az elitelt. A vérpad ott áll Szent-Márk oroszlanja és Szent-Theodor krokodilusá közt. Roppant árnyéktömeg tolong kétfelől. A nyomorult áldozat letérdel. Imádkozik. Alarczos szerzetesek ijesztő éneket zsonganak. Villan a pallas, vag és a vér patakban esorog a lagunába ereszkedő márványkőn. Morino Faliero (»Decapitati pro criminibus«) megáll az »Óriások lépcsőjén« és véres fejével gunyosan köszön. Látjuk a szegény öreg Foscarit is, a mint kiveszi kebleből elkínzott szívét és odanyújtja Loredannak, hogy marja meg még egyszer. A prigionok piszkos, fekete rostélyyaiból rémítő arcok bámulnak ki az éjszakába. Mindezt határozottan látjuk és vaczogó fogakkal intjük magunkhoz a Svizero fizető pinczérét, a ki mosolyogva jön, mint korrekt es józan férfiú. Negyven éve lakik Velenczében, hallja zúgni éjjel-nappal a repedt harangokat. (Velenczében még az óráütések is komor harangozáshoz hasonlítanak), de víziót még nem látott soha.

Hát persze, persze, minden attól függ, hogy a melankóliának hány százaléka lappang ebben a mi érző, lélekző, rostbeffizt és burgonyával fűtött masinánkban.

méressék holdak hozama, vagy más jövedelmi ágak produktumának forintja szerint. De az mégis csak megkívánható, hogy a befördített termelési és az életfentartás által szükségelt költség — az adó kivetésénél a leglelkismeretesebben számítsák le a nyers hozamból és csak a tiszta jövedelemnek fizesse bizonyos meghatározott százalékát az adókötelezett polgár az állampénztárba és elkeserítő zaklatásoktól megóvassék, mert enélkül a tulfeszített adó, a létfentartást, az adóalapul szolgáló fekövagyont sat. a jövedelmet szolgáltató munkakedvet és erőt, végeredményében magát az államérdeket sőt még a közérkölcst is veszélyezteti; amikor az adófizető polgárt adó erejének és képességének eltagadására, — tehát államiránti polgári kötelességének kijátszására ösztönzi és e polgári bűn sikerében kedvet találja; amely polgári erkölcs — jól tudjuk — sem polgári erényt, sem hazaszeretetet, de még törvény és felfelsőség iránti tiszteletet sem terem. Pedig a mi magyar államunk fenntartásában kormányunknak, nemcsak pénzre, hanem hazafiúi erkölcsre is szüksége van most — és jövőben. E nélkül lehet a mérleg kedvező; de a honvédelemben biztosság nem létezik, mert ezt a polgárok honszerelme adja meg!

Azon megdöbbentő körülményről veszünk tudósítást, hogy Magyarország fő- és székvárosában az adófelügyelő — ugyszólván — rendőr-államokban szokásos inkvizitorius módon, a III-ad oszt. kereset adót, a kereskedők, iparosok s kulturfoglalkozásuak adóját kísérl, meg tolakodó zaklatással tulfeszíteni, amivel jár, aztán következtesen, sok-sok más pótdadó; ami ismét azt jelenti, hogy hazánkban — ahol az ipar, kereskedelem

és a kultura elmaradottságában, — ezek fejlesztéséért kiabálunk, épen ezek és pedig az ország fokuzában — ahol mégis indultak valamelyes lendületnek — támadtatnak meg.

A vidéki városok hasonfoglalkozásu lakói nem lehetnek közönyösek ezen támadási kísérlettel szembe. A rozspélda ragadós. A fővárosi példaadás félf, hogy nem marad befolyás nélkül: a vidéki városok is majmolni fogják a fővárost e veszélyes finantz-fogásban s ezek hatóságai is alkalmazják, rendszerre teszik azt a gyűlöletes módot, ami, s amott amott zugolódást keltő viszatetszéssel találkozott: nálunk is elődézi ugyanazt a hatást. És ez, bizonyára — valamint nem igazolja a békéltető Széll-kormányban — Lukács o. ü. m. benmaradásának czélos voltát, ugy nem is válik az állam üdvére, amelynek létfenntartása, polgárainak nemcsak anyagi erejétől függ, hanem erkölcsi bizalmától is feltételeztetik... tehát mindezek fejlesztése államrend iránti kötelesség is.

»Caveant consules!...«

— a. — r.

BELFÖLD.

A képviselőházban ma délelőtt 10 órától ülés volt, a melyen tárgyalás alá vették a házszabályok revíziójára kiküldött 21-es bizottság jelentését. Ez a nap még az interpellációk napja is volt s több miniszter válaszolt egyes interpellációkra. Így előirányozva voltak Széll Kálmán miniszterelnök, ugyis mint belügyminiszter válasza Polónyi Géának, a Typographiánál lefoglalt előfizetési pénzek, Molnár Janosnak a komárommegyei bizottsági tagok választása, Lukács o. ü. m. Gyulának két magyar polgárnak a szlatinai szolgabírói hivatala által történt letaróztatása, Sima Ferencnek a sándorfalvi választásnál elkövetett fősolgabírói visszaélés és erőszakoskodás, ugyancsak Sima

Ferencnek az Országos Hirlap részére a rendelkezési alpból adott segély és Rakovszky Istvánnak a sopronkecsői bíróválasztás tárgyában hozzá intézett interpellációkra. Pósz Sándor igazságügyminiszter válasza Szalay Karolynak a kinevezések, Polónyi Géának az ifjúsági tüntetések alkalmából a rendőrség által elkövetett borbamisítások ügyében a közvadlónak adando utasítás iránt. Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter válasza Sima Ferencnek a Tisza-fele törvényjavaslatl szemben Szentere küldött távirat visszatartása, végül pedig Lukács László pénzügyminiszter válasza Jagics Józsefnek Somberek község fogyasztási adója és Szilvá Istvánnak a Pakson szőlődezmaváltságra törvényellenesen lefoglalt ingóságok tárgyában hozzá intézett interpellációkra.

A házszabálymódosítás a pártokban. A házszabályok módosításával foglalkozott szombaton este a függetlenségipárt és a szabadelvű párt értekezlete. A függetlenségies 48-as párt értekezlete este öt órakor volt Kosuth Ferenc elnöke alatt. Az egész értekezlet csak rövid ideig tartott s mindössze annyiból állott, hogy Kosuth Ferenc bejelentette a pártnak, hogy a ház hétfőn, e hó 15-en kezdi tárgyalni a házszabálymódosításról szóló javaslatot s a párt ezt a bejelentést egyszerűen tudomásu vette.

A szabadelvű párt értekezletén azonban már történtek jellemző felszólalások is.

Az értekezleten, melyen báró Podmaniczky Frigyes elnökölt, Horánszky Nándor előadó ajánlotta elfogadásra a házszabálymódosítási javaslatot annak a kijelentésével, hogy teljesen megfelel a pakumos megállapodásoknak s a ház munkaképessége szempontjából is javításokat foglal magában.

Tisza Kálmán elfogadta a javaslatot, megjegyezte azonban, hogy ezzel nincs befejezve, a mi a parlament munkaképességének minden körülmények közt való biztosítására szükséges.

Horánszky előadó nem tartotta most czélszerűnek, tovább menő, a jövő eshetőségeire vonatkozó szempontok hangoztatását.

A Lidóra vivő kis gőzhajón szemközt ültem egy gyermekánnyal. Festő nem festhetett volna szebbet. Fényes, nagy szemei tele naiv örömmel és ártatlan kíváncsisággal. Minden mozdulataban a szépség és ifjúság leirhatatlan bája. Hangja csengett, mint a zene. Ha a pacsirita beszélni tudna, épen ugy beszélne, mint ez a tizenégy éves leány. Élénk szemei jobbra-balra forogtak, minden tárgy megkapta figyelmét, mindenről tudni akart, a mit látott és mindig kerdezősködött, a nélkül, hogy választ várt volna. Ez a gyermek játszani tudott volna magával a halállal. — Szemei nem láttak Velence omladekain sem szomorut. Gyönyörködött a kormos, dűedező hazak girbe-görbe tömegében, dalt énekelt a harangok bimm-bammjához és künn a Lidón vigan ingerkedett a ven Adriával. Ujjával megfenyegette, ha tjtékos hullámaait apró cipőjeig sodorta és bajos neheztelessel hirtelen felszedett csigákat vagott hozzá.

Más.

Pomperániából vagy Braunschweighból kéjutazásra kelt házaspárült asztalomhoz a Flórian kávéház előtt. Terpedt abrázatukon egészséges próza, viruló köznapiság. Ezeket sem tette melankólikusokká Velence. A dicső him folyvást nevetett, hogy a Herr von Pütitz, a Herr von Stiglitz vagy a Herr von Nixnutz mekkorát fognak bamulni, ha majd meglátják azt a rengeteg skatulya teknősbékat, a mit a Lidón vasaroltak össze. Az aszszonyosság ezalatt négy pohár sört nyelt le és váltig ismételte, mint a Poe Edgar hollója a maga novemoreját:

— Dass Bier Smeckt ausserordentlich! Velenczét egyszerűen nem látták, noha

mar négy napot töltöttek itt és naponkint husz lírát adtak a kalauznak, hogy nekik mindent megmutasson, a mi Velenczében nevezetes.

*

A Giardino Reale előtt sélpatók este felé már többször gyönyörködtek egy szép bariton hang énekében, mely valami lassan suhanó gondoláról jött és szinte elandalított mindenkit. Ugy mondták, hogy az énekes egy francia piktor, a ki sokkal szebben énekel, mint fest. Bárki volt az illető, én magam is gyönyörrel hallottam az olvadó kellemes hangot, mely a Dogna felől hozzám lebegett a holdfényes vizen át. Van valami különös varázs abban, mikor az embernek csak a hangjával kötünk ismeretséget. Magát az embert nem látjuk soha; nem látjuk magunk előtt; mint a hős tenort, a ki néha rémes szájkonvulziók közül szüli meg a magas C-t. Nem látunk a testből, a szájából, a torokból semmit, csak a láthatatlan hangot haljuk és üdvözöljük, a mint mezsze távolból, éjfeli sötétségből epedve, panaszkodva minket keres.

Annycira megszoktam már ezt a rejtelmek nocturnet, hogy 10 és 11 óra közt ösztönszerűleg megindultam a Giardino Reale felé.

Egy este, a mint megállok a szép terrasz innenső végén és befurom szememeit a félhomályba (a Torre del Orologio épen tizenötöt), egyszerre éktelen bőségs riadt fel ugyanonnan, a honnan ismerős hangom csengeni szokott. Nem mondhatok mást: bőségs volt a szó leggonoszabb értelmében. Nagy, fekete gondoláról jött az ének, harsogva, gixerezve. A gondolasok ijedtükben nem ugráltak a

csatornába, mert nekik erős idegzetük van, de a parton álló publikum egy pillantás alatt kijött a sodrából. Ha iottam olyan kaczagást, hogy a Piazzetta rengett bele.

Először nem tudtam: bivaly szökött-e meg istállójából, vagy valakit elevenen nyuznak-e a Canal grande kellő közepén? De a Ständchen és a határozott berlini dialektus, mely apránként kibontakozott az éjszakából, felvilágosítottak. Egy porosz ur volt, a ki megirigyelte a francia dicsőséget és el akarta homályosítani. Legyen atkozott, a ki odahaza Berlinben eihette vele, hogy éneke ni tud. Malvolio, a kit kánikulai öröknek mondának, ehhez képest «reine Vernunft.»

En, mint magyar — mi magyarok törünk mindent, még infamis hangokat is — néma megdöbbenéssel vartam e borzasztó epizód végét; de a velencei nép lázongott mint a tenger. A harmas szövegségre nem gondolt senki többé. Először kaczagtak, de aztán kezdtek dühbe jönni, mert a porosz vasóságos ostromzár alá vette a Piazzettát. Ismételte a strófákat es mindig panaszosabban bőgött. Tremolázása leirhatatlan volt. — Ilyenformán tettünk mi gyerekkorunkban, mikor kezünkkel gégenket ütögettük, hogy a hang trillában ömöljön ki. A közönség tamadás tamadással viszonzott. Egy része fütyölt, más része püsszgett. Kóbor ruhanczok vérszemet kapva sivalkodtak. Fütty, püsszegés, gunyos hahota és sivalkodó üvöltés vegyült egybe. Mulatságosabb szcenát keveset láttam életemben. Mással a rendőrség befogta volna az illetőt és a közönség passzív nézője maradt volna a botránynak. Itt a rendőrség maradt közönyös és a publikum lépett sorompóba. A poroszt nem

Pulszky Ágost nem hallgathatta el azt a meggyőződését, hogy a módosítások üdvösek ugyan, de idők folytán nem lesznek elegendőek.

Széll miniszterelnök a bizottság javaslataiban helyes kompromisszumot lát azon álláspontok között, a melyek egyike nem tartja ezt elégségesnek, a másik viszont erős megszakítást lát bene. Ugy a paktum, mint a helyzet szükségletei szempontjából a javaslat elfogadását kérte.

Az értekezlet ezek után egyhangulag elfogadta a bizottság előterjesztését.

A Tisz-csoport tehát hallatta a hangját s megtette a javaslat ellen megjegyzéseit, bár igen szelid formában, de mégis mintegy jelezve a multban elfoglalt álláspontjának fenntartását.

A javaslat mellett csak Széll és Horváth szóltak.

A házban valószínűleg volt ma, ha csak akadémikus természetű vita is, a mi azonban nem nélkülözött mindeu érdekességet.

A harmadik ülészek. A házszabályok módosításáról szóló törvényjavaslat letárgyalása után a jelen ülészekot be fogják zárni s megnyitják a harmadik ülésszakot. Az új ülészekot megnyitása ez alkalommal a szokott eltérő jelentőséggel is fog birni, amennyiben a megvátozott parlamenti helyzet némi változásokat követel a hízottságok megalkotásában. A kormány elnök már el is kérte a bizottságok beosztását és névsorat tartalmazó lajstromokat, hogy e kérdést tanulmányozza, hogy így annak idején megfelelő javaslat tételhesék. — Szó van arról is, hogy az új ülészekot megnyitása előtt ismét egy hetiszünetet tartson a képviselőház.

A szerb püspöki zsinat.

Ma máj. 15-én ül ismét össze Karlócán a szerb püspöki zsinat, hogy a Zmejanovics-ügyben ítéljen. A király ismét báró Nikolics Fedort bízta meg a királyi bizottsággal. Baró Nikolicsot szombaton fogadta e tárgyban a miniszterelnök.

A Zmejanovics-ügy.

Karlócán ma ül ismét a g. kel. szerb püspöki zsinat, melyet a mult hónapban a királyi biztosnak fel kellett függesztenie,

ugy taksálták, mint csendháborítót, hanem mint rosz énekest! Oh művészek hazája!

Ez a vad és elkeseredett küzdelem Berlin és Venezia közt jó negyedórája tarthatott már és végződni még mindig nem akart. A porosz éppen hatodsor kezdte rá:

„Leise fehen . . .“

Ekkor sísteregve, mint az istennyila, tüzes rakéta röppent arra felé, ahonnan a világ egyik legkomiszabb hangja recsegett. Nem tudom, honnan jött a röppentyű és kiből támadt ez a felséges eszme, de a hatás bámulatos volt.

Lehet, hogy a rakéta éppen orron találta a poroszt, mert egy utolsó, mindennél nagyobb ordítás után megszűnt a Ständchen. »Deutschland hat hier seine Schlacht verloren.« A beállott csendességben csak a menekülő gondola evezőcsapásai hangzottak.

*

Napokig nem csináltam mást, csak néztem a tengert. Órákig heverésztem a Lidó meleg, puha homokján és néztem a tengert, hallgattam a hullámok moraját. Ne higgyék kérem, hogy ez semmittevés! Sohase tanul többet az ember, mint akkor, mikor a tengert nézi!

A tenger nagy tanár! Megtanít arra ambiciózus barátom, hogy szenvedélyeidet elaltasd, hogy bölcs türelemmel fékzd becsvágyad hevességét, hogy ne hallgass sértett lemondásod panaszaire és fajdalmaidat szelid lemondással viseld. A tenger morajából maga az öröklét beszél. Jöjjetek ide szenvedők. Itt lassankint felszarad a köny, mely ép oly

mert az egybegyűlt püspökök a patriárka és a verseci püspök közötti ügyben nem tudtak megállapodásra jutni.

Zmejanovics Gábor verseci püspök fölött időközben már egy más fórum döntött: a karlócai szerb kongresszus állandó választmánya. Ezt a döntést van hivatva most a zsinat ratifikálni. A kongresszusi választmányt sokan illegálisnak tartják, mert a szerb kongresszus mandátuma már lejárt, a legutóbbi kongresszust pedig feloszlatták, mielőtt az új kongresszusi választmányt, mely tulajdonképpen intézi a szerb egyház adminisztrációját, ujjolag megalakították volna. Így sokan vannak, kik a kongresszusi választmány kompetenciáját kétségbevonják, sőt azt határozottan megtámadják. A most összeült zsinaton ez a kérdés megint felmerül.

A kongresszusi választmány képtelennek mondja ki Zmejanovicsot egyházmegyéje vezetésére; már pedig ezt a főpapot a rendes püspöki zsinat választotta és ő felsége megerősítette. Nyílt kérdés marad tehát, hogy a kongresszusi választmány hivatva van-e ilyen bírálatokra?

Az áprilisi püspöki zsinat igazolásra szólította fel Zmejanovics püspököt és felkérte, nyílt közzé azírta, mi birta őt a patriárka ellen intéztt támadásokra?

A zsinat ezen felszólítására Zmejanovics püspök a következő feleletet küldte be:

Ő nem tekinti magát se félnék, se ügyvédnek és így nem kényseríthető arra, hogy állításainak igazolására bizonyítékokat szolgáltatson, vagy szerezen a zsinatnak. Tavol állt tőle, hogy a patriárka ellen vádaskodjak, vagy ezt bepanaszolja; sőt ellenkezőleg, fellépésével épp arra akart alkalmat adni, hogy a patriárka purifikálja magát a több ízben ellene emelt vádak ellenében.

Módjában állna a patriárkanak, hogy jogait és rehabilitációját a polgári bíróságok előtt érvényesítse, miáltal még azt az ódiumot is elhárítná magától, hogy nem teljesen független fórumtól nyert elégtételt.

Tiltakozik a zsinat ama szemrehányása ellen, hogy ő publikáltatta volna panaszat az ujvidéki Zasztavában. A publikálást sajátja az ez által okozott botrány miatt; de abban semmi része nincs. Egyébként ő viszont a zsinatnak hányhatja szemére, hogy

sós, mint a hullám, melyvel összevegyül. Jöjj ide sáppadt szkeptikus. A tenger fuvalma át meg átjár és erőssé edzi lankadt idgeidet. Ugy tetszik, mintha lelked ujjászületve emelkednék ki a habokból, mintha mindent lemosna rólad a hullám, ami rád ragad a világ szennyéből.

Elöttem volt a tenger, mint egy határtalan nyitott könyv és én olvastam belőle órákon át, könyökömre hajolva. A sivatagba menekül: anachoréta nézhetne így elszárgult pergamentjét, melyről a földi dolgok gyarlóságát és a tulvilág üdvösségét olvasta le. De én abból a könyvből, mely előttem feküdt, nem a világot megvetését olvastam. — Én ebből a könyvből azt olvastam, hogy a föld gyönyörű alkotmány, melyben a bátor és nemes lelkek dicsőséges küzdelemre vannak hivatva; azt olvastam, hogy az élet sok drága örömmel van telve és hogy az emberben sok rosz mellett még több a jó, sok bűn mellett még több az erény. Ebből a nagy, nyitott könyvből azt olvastam, hogy szeressem azokat, a kik szerények, örüljek azokkal, a kik boldogok, vigasztaljam azokat, a kik szerencsétlenek és ne vessek meg mást, csak ami aljas, lelketlen, gonosz. Ebből a könyvből azt olvastam, hogy az élet célja szép, ha célunk az, hogy utolsó lehelletünkig nemes eszméket szolgáljunk és a jutalom minden reménysége nélkül segítségünk építeni azoknak, akik a lángész mély számításával fokról-fokra feljebb emelik a műveltség szentegyházát, mely Babel tornyává nem fog fajulni soha, még akkor se, ha elérné az eget.

néhány leiratot és határozatot, melyek reávonatkoztak, számos lapban nyilvánosságra hozatott.

Tavol állt tőle a patriárkát vagy a püspöki kart megsérteni; de miután fellépését sére mesnek látják, ő maga javasolja, hogy a zsinat alakuljon át becsületbeli bírósággá melyből azonban maradjon ki a budai püspök, ki a patriárkanak közeli rokona és így nem lehet egészen elfogulatlan bíró.

A verseci püspök ezen deklarációjára kerül hétfőn Karlócán tárgyalás alá. — A ma uralkodó hangulat után következtetve, a püspöki zsinat aligha magáéva nem teszi majd az állandó választmány indítványát és hivatalvesztésre ítéli Zmejanovicsot, — a ki ez esetben kénytelen lesz koostorba vonulni vissza.

Ugy mondják azonban, hogy a patriárka elleni támadások ezzel nem érnek véget, mert Zmejanovics elmozdítása esetére Brankovicsot még fokozottabb mértékben fogják megtámadni. Az ujvidéki Zasztava és Szpotvo már most megkezdte a támadásokat. A radikálisok azt állítják, hogy Brankovics patriárka nem számíthat többé a kormány támogatására, mert a miniszterelnök helyteleníti a patriárka eljárását.

Ujvidéken az is hirlik, hogy Brankovics patriárka nyomában a zsinat befejezése után kihallgatásra megyen a királyhoz.

Szóval Versecz és Karlócza közt nagy a forrongás és ma még senkisé tudja, hogy kineké javára dől el ez a botrányos ügy, a mely a szerb egyházat erően kompromitálja.

Mózes.

(Elmélkedés »Sewuoth« ünnepré.)

Korunk zajos mozgalmainak közepette, az ünnep nyújtotta pihenés perczeiben örömmel tér vissza szellemünk azon örökkévaló eszményképekhez, s melyeket a czikk címével használt név lelkünk elé varázsol, szívesen és készséggel szemléljük, eazon magas, alakokat, melyek az idő romjai között kimagaslának, a melyeken, mint kőszálon a tenger szilaj hullámai, vad áradatai megtörnek az emberi gyengék és fogyatkozások, az emberi inoulatok és szenvedélyek, és a melyek mégis noha a hőzöngés emberi színvonal felett az erkölcs kiemelkedő magaslatán állanak, oly annyira emberiek és magukon hordják az emberi természet általános vonásait, hogy mindig, valahányszor csak találkozzunk, hozzájuk vonzódnak, valahányszor megal rajtuk szemléljük, el sem akarunk jválni tőlük és csüngünk rajtuk, mint a csecsemő édes anyján, Ha figye mesen tekintjük őket, felleljük bennök egyesülve együttesen mindazon tökélyeket és erényeket, a melyek más halandókon, meg azokon is kik náluknál sokkal magassabban állanak csak szörványosan mutatkoznak.]

Már a régiek mondották, hogy az ősök története, tükre mintegy a késő ivadékok történetének, ezzel azt akarván mondani, hogy a figyelmes szemlélő, a ki a történetek nemcsak egyes eseményeit tekinti, hanem a tüpemenyeket összefüggésökben, egyetemesen, összességökben, okait és céljaikat kutatva, az eszméket keresve, a melyeknek mintegy megtestesedései — az ily figyelmes szemlélő az ősknek még a monda ködébe burkolt történetében is és annak minden egyes mozzanatában az egész emberiség sorsának és a gondviléleléstől kiszabott pályafutásának történetét látja. Az ősök jekepei az ivadékoknak és e jekepeket meg kell ertenünk meg fejtenün.

Ha van történeti személyiség, kinek emlékezete élni fog az emberiségben mindaddig, míg a feledés pora nem fogja borítani a világtörténet legfényesebb lapjait; — ha van bibliai alak, a melynek örökkéadó érdemeit emberi szem áttekinteni, emberi nyelv kellően méltatni nem képes, ugy nem más az, mint halhatatlan törvényhozónk: Mózes, a kiből először támadt azon nagy, azon emberi észszel felfogható legmagasabb gondolat, hogy szorongatott testvéreit kiragadja a kétségbe-

esés hullámaiból, hogy véget vessen örökre a rabság és szolgaság sötét, kísérteties éjszakájának és homlokukra tüzze embertársainak a szabadság diszét. A ki nemcsak a rabság bilincseit lépte le testvéreinek megdermedt tagjairól, hanem világboldogító örökervényü törvényeivel a szellemi rabságnak, a lelki tespedesnek is elszakasztotta lánczeit, mert jól tudta, hogy szabadság, vallás és törvény nélkül nem szabadság többé, hanem szabadság, fektelenség. A ki magára vállalta az isteni tan terjesztésének nehéz feladatát, az isteni törvénynek az emberiség kebelében való meghonosítását.

Szellemi sötétség borította a földet, vezérfonal nélkül tapogatódtak a népek a balhit és tévedések tömkelegében, a melyből kiszabadulni nem tudtak, midőn kivált az emberek tengereiből egy gyöngy, a természet csodaszülöttje és prófétái ihlettől mintegy átszelleműten jelenté ki a népeknek, hogy nincs hatalom e világon, melynél hatalmasabb ne volna Isten keze, nincs erő a természetben, mely az ő céljainak ne szolgálna, mely az egyetlen Isten parancsoló szövegének ne engedelmessé válna. S valamint az nap a kelet szelén kezdi meg pályafutását és a nyugat legvégső határáig hordozza a világosság áldását, szórja fényét, terjeszti melegét, úgy Mózes is az igazság napjaként felkelve, a Sínai csúcson felelt a népeknek tespedésükből és kiragadta őket a szellemi álom karjaiból, véget vetett örökre a balhit éjszakájának és a fenyegek egész özönyével árasztotta el a sötétségben botorkáló emberiséget, megnyitva szemét a vakággal vert halandók számtalan ezreinek, áldást és üdvöt teremtve, a hová csak egy sugara hatolhatott, atalakitva mindent, a mi avult, roskatag és elaggott volt e földön.

Maga a mindenható szentelte fel Mózes a csipkebokor töven az emberiség papjává, avatta fel a népek tanítójává. Még azok is, a kik a vallást ellentétbe állítják a tudományal, a kik Mózes erkölcsét korszakellenesnek, kopottnak állítják oda, még azok is tisztelettel emlékeznek meg Mózesről, a ki egyedül tudott emelkedni az Istenség gondolatának magaslataira, egyedül képes volt az emberi tökély legmagasabb fokára hágni, kinek tiszta és világos fogalma volt, az ember rendeltetéséről és hivataláról.

Egyiptom és India, Hellasz és Róma irodalmában alig találjuk meg oszlopaikat azon tanoknak, a melyeknek szentségét ma az egész művelt világ elismeri, társadalmi és állami életünkben csak elvetve itt-ott nyomait azon világnézetnek és eszmének, melyeknek ma az egész modern világ hódol, míg általános elismert tény az, hogy korunk műveltsége és irányadó eszméi azon törvényen és erkölcsön alapulnak, a melyet Mózes az emberiség közkincsévé tett.

Mózes erkölcse az egy Istenben való hiten alapul, a kinek gondviselése tökéletesen működik felettünk. Mózes nem ismert erkölcsöt a mely hit nélkül megtudna állani. Ama Mózes által készített két tábla, melybe a hit és erkölcs tíz parancsolata be van vésvé, egyaránt szent elölünk, az első: a «hit», mint a másodiknak: az «erkölcs»-nek alapja és a harmadik: az «erkölcs», mint az elsőnek: a «hit»-nek eredménye. Midőn tehát «Sewuoth» ünnepére az emberiség vallásának és erkölcsének születése napját üljük és a koszorúkkal és virágokkal diszített templomban hála-zsolozsmákat zengünk szellemi felszabadításunkért, lelki felépülésünkért, a megemlékezés könnycseppjével áldozunk azon férfiu emlékének is, a ki ezen közkincsék felfedezésében a Gondviselés választott eszköze volt.

Czivilis.

Táviratok.

Csávolszky.

Budapest, máj. 15. Napok óta híresztelik, hogy Csávolszky képviselő — eltűnt. A bécsi Reichswehr azt írja, hogy milliókra menő adósságot hagyva hátra s barátait százezrekig megkárosítva — Ameri-

kába szökött. Csávolszky ügyvédje koholmány-nak jelenti ki ezt a meggyalázó hírt s azt mondja, hogy anyagi ügyei rendezése végett van hetek óta — külföldön . . . vele állandóan levelez és ebben a napokban vissza is tér.

Személyi hírek.

Budapest, máj. 14. Zichy Jenő Münchenből, dr. Berzeviczy Albert Olaszországi útjáról Budapestre érkezik.

Főherczegek Pozsonyban.

Pozsony, máj. 14. Károly Ferdinánd, Jenő és Lajos Victor főherczegek ideérkeztek.

A román zsinat.

Karássebes, Máj. 14. A [görög-keleti román zsinat Metianu püspök távollétében Puscariu elnököl.

Albrecht főherczeg szobrának leleplezése.

Bécs, május 14. Az Albrecht főherczeg szobrának ünnepélyes leleplezése a német császári pár képviselőiben Lóó hadsegéd és Abostnep táborok Bécsbe érkeztek, a hők felzégének vendégei lesznek.

Az aradi új püspök.

Arad, Máj. 14. Ma ment végbe a püspök választás. Göldai 30, Hamza 24 szavazatot kapott, 4 lap üres volt. A lelkésedes nagy.

Könyvtárban -- tűz.

Páris, május 14. A kereskedelmi kamara könyvtárban tegnap jelentékeny tűz pusztított.

Az olasz miniszterium megalakulása.

Róma, máj. 14. A kabinet következőleg alakult: Pelloux miniszterelnök, Visconti Venosta külügyminiszter, Bonisz igazság-, Carmin pénzügy, Bosali államkincstári, Lirri had, Kettolo tengeri, Baccelli vallás, Lackava közmunka, Salandra földmívelésügyi, San Giuliano posta és távirat miniszter. Az új miniszterek holnap teszik le a hivatalos esküt.

Floquet szobra.

Páris, máj. 14. Floquet elbunyit miniszterelnök szobrát nagy közönség jelenlétében leleplezték. Dupuy miniszterelnök Fallisches és Bonigzon beszédeket tartottak.

Ostromállapot.

Valladolid, máj. 14. Tegnap ó a város ostromállapotban van.

Hajduvármegye közgyűlése.

Saját tudósítónktól.

Hajdu-vármegye törvényhatósági bizottsága ma délelőtt közgyűlést tartott.

A közgyűlés hatalmas tárgysorozatu, s eléggé látogatott volt.

A tárgysorozat hosszúságánál azonban csak unalmasság volt nagyobb.

Minden emóció vita nélkül fogadták el az állandó választmány határozatait, alig egy pár kivételével.

A közgyűlésen ez alispán elnököl. A főispán urnak bizonyosan kegyelmetlen lett volna a Széll-kormány üdvözlését enuncziálni, hiszen még élénk emlékezetben van, az a huzgalom, melylyel elcsapott gazdáját: Bánffy urat a közgyűléssel ünnepeltette.

Pedig jó lett volna neki is látni, hogy milyen lelkesedve biznak Széll Kálmánban ugyanazok, kik pár hóval ezelőtt Bánffyért éltek-haltak.

A megváltozott viszonyokat legjobban jellemzi az, hogy egyik mungól ki egykor Bánffy-ról zengett dicsőeneket, ma a kutya-tartás fellett indult vitához — szólott csak hozzá.

Roppantul lejárt a szegény házörzök ebeket.

Hja, tempora mutantur! . . . A közgyűlésről különben a következőkben számol be tudósítónk.

*

A közgyűlést pontban 9 órakor nyitotta meg a főispán távollétében Ráczó alispán. Az alispáni jelentés felolvasása volt a közgyűlés első pontja, melynek különösen a közegészségi állapotot feltáró része érdekes. A halálozások nagy száma miatt a megye népességi szaporodása vajmi csekély. Az alispáni jelentést a közgyűlés tudomásul vette.

Azután a szentesített törvények kihirdetése vétetett tudomásul.

Széll Kálmán miniszterelnöknek a kabinet megalakítását tudató leiratát a közgyűlés örvendetett tudomásul veszi az új kormányt felirattal a fogja üdvözölni. Hegedűs miniszter szintén felirat fogja üdvözölni.

Perczel és a miniszterek bucsuját tudomásul vették.

A belügyminiszter azon leiratára vonatkozólag, hogy az esküdt bíróság megalakításához szükséges bizottságba 4 bizalmi férfit válasszon, a közgyűlés a bizalmi férfiak választását megejté.

A pénztári számadásokat a közgyűlés tudomásul veszi.

Az új bizottsági tagok behívását a közgyűlés tudomásul vette.

A h. dorogi és h. hadházi bizottsági tagválasztások szintén tudomásul vétettek.

Ráczó alispán előterjesztésére a Csapó István biz. tag. halálával megüresedésbe jött különféle választmányi tagsági helyek betöltése iránt intézkedett a közgyűlés.

Az állandó választmányi tagsági helyre Bogdán Gabort és Harcsa Gy. Gé. zát, a központi választmányba Soltesz Farkast és Budaházy Ödönt, a köz. jegyzői nyugdíjintézet igazoló választmányába pedig Soltesz Farkast választották meg.

Komárom város régiebb, Bánffy védő javaslatát tárgyalannak találta a közgyűlés.

Küküllő vármegyének a sertésvész kérdésében tett átiratára vonatkozólag határoz a közgyűlés.

A tárgysorozat 33. s 34. pontja egyhangulag elfogadtatik.

Szy Zsigmond büszörényi takarékpénztári könyvelő felebbezését a közgyűlés elutasítja.

A tárgysorozat 39—41 sz. jelentéktelen pontjaira nevez a állandó választmány javaslatát egyhangulag elfogadja a közgyűlés. Bálint Imre és társainak az ebtartásra vonatkozó szabályrendelet módosítása iránti kérvényét a közgyűlés elutasítja.

H.-Sámszon községnek egy vásártér céljaira berendezendő földterület vételéről szóló határozatát a közgyűlés szabálytalanság miatt megsemmisíti.

A h.-nánási tűzoltóegylet-alap kérdésében az állandó választmány felebbezést elutasító javaslatát fogadja el a közgyűlés.

Földes község kölcsön-felvételi határozatától a jóváhagyás megtagadását javasolja az állandó választmány.

A közgyűlés az állandó választmány javaslatát részben megváltoztatja, kikötven azonban az egyes érdekelt birtokok felelősségét.

Ezután gyors egymásutánban, unalmasan peregnék a pontok; nagyobb érdekességet a szolnok-debreczeni transzverzális mű-ut kérdése keltett csupán, melyre nézve Nadudvar község érdekében felirat intézését határozza el a közgyűlés.

Egy néhány jelentéktelen pont elintézése után a közgyűlés már fel 12 órakor véget ért.

H I R E K.

A nagy idők jubileuma.

1849. május. 14.

A debreczeni református nagytemplomban ma roppant közönség gyűlt egybe, hogy jelen legyen a miniszteri eskünel. Kossuth Lajos kormányzó a nemzetgyűlésnek, a miniszterek pedig Kossuth kezébe tették le ünnepiesen az esküt. Ez alkalommal Kossuth szóról-szóra a következőket mondta:

Uraim! Az eskü, melyet letettem, a nemzet felsége elvét ünnepiesen szentesíté. Önök az esküvel, melyet előlme szabtanak, Istent bívták föl bizonyosággal, hogy hazánkban minden hatalom csak a nemzetől eredhet és hogy nincs és nem is lehet hatalom, mely a nemzetnek felelősséget ne tartoznék.

Legyünk örökké egyek és egyetértők az elvnek fentartásában.

Legyen távol örökké a nemzetől a szerencsétlenség, hogy akár megrettenésből, akár szeretetből vagy ragaszkodásból ezen elvet legkissebb részben is feláldozná.

Egy nemzetnek nem halandó ember, de maga a mindenható Isten sem adhat oly jótétményt, mely megerdemelné, hogy érte arul adja szabadságát.

A népfelleg alapján kívül pedig nincsen szabadság.

Én önöknek, uraim, engedelmisséget esküvém a törvények és határozatok iránt, miket a nemzetől vett hatalmuknál fogva alkotandának.

De ezen engedelmisséget Isten színe előtt letett esküm első pontja szerint maguk részéről azon kötelességhez költötték, hogy alkotandó törvényeik és határozataik csak a nemzet függetlenségének és szabadságának biztosítására leendének irányozva. (Helyeslés.)

Önök rettenthetetlen házfűségére támaszkodva, fogadom, hogy ha majd — vagy mert a haza megmentésének munkája be lesz fejezve, vagy mert önök hamarabb is úgy parancsolandják — visszatérek a magánpolgári élet egyszerűségébe, melyre hő a hitattal vágyódom; a visszaélés vagy hatalomvágy szenyje nélkül adandom vissza kezeikbe a hatóságot, melynek felelősségét gyenge de hü vállaimra fektették. (Éljenzés.)

Ülés a városházán. A városháza nagytanács termében Simonffy Imre kirtan. polgármester elnöke alatt teljes tanács ülés volt, melyen folyó ügyeket tárgyaltak.

Az Angol-clubb megalakulása. Tegnap élénk érdeklődés mellett megalakult az Angol-clubb, a mely máris 45 férfi tagot számlál. Női tagokat csak később, az angol-nyelv iskola működésének megkezdése után vesznek fel. Az alapszabályok felterjesztését megerősítés végett elhatározták a megalakították a tisztikart. Elnök: Széll Farkas, titkár: Komlóssy Miklós, pénztárnok: Rotschnek Jenő, gazda és könyvtárnok: Sebesi Vilmos. Választmányi tagok: Csiky Lajos, Szoyka Gyula, dr. Glück Geza, dr. Legányi Gyula és Király Gyula. A klub a Simonffy-utcai városi bérház első emeletén bérelt kényelmes helyiséget, hol Sebesi Vilmos, a kitűnő angolnyelv tanár a jövő iskolai évtől kezdve angol tanfolyamot is fog nyitni.

Jubiláló rendőrségi hivatalnok. Simon József rendőrségi hivatalnok ma ülte meg szolgálatának 23-ik évfordulóját. Hivatalársai ez alkalommal melegen üdvözölték a derék hivatalnokot, ki egész pályáján mintája volt a pontos hivatalnoknak.

Kisvasúti szerencsétlenség. Bugyi Sándor taligás ma reggel a péterfia utcán összeütközött a nagyerdő felé menő kisvonattal. Lova megbokrosodott s úgy rohant a teljes gözzel robogó kisvonatnak. — Taligája összetört s a szegény taligás gabe súlyos sérüléseket szenvedett. A rendőrség megindította a vizsgálatot.

Színészeink Nyiregyházán. A debreczeni színtársulat szerencsés auspiciumok mellett kezdte meg Nyiregyházán működését. A Besenyeyi-ör elnöke br. Feilitzsch Berthold főispán, a színészet pártolása érdekében lelkes felhívást bocsátott ki s ugyancsak tüzzel agítal a színészet érdeke mellett a helyi sajtó is. Ugy látszik, hogy a

Komjáthy botrányos szerencsése Nyiregyházán sem fogja cserben hagyni. A Nyirvidek a Gyurkovics-leányok előadásáról hoz entuziázmussal írott kritikát. Tuljókaraatában persze még a bíráltról is elfeledkezik. Így történik meg aztán, hogy a három legjobb szereplőről T. Halmly Margitról, Tanayról és Rubos-ról csak pár közönséges dicséret szót mond, míg elragadtatva ír Komjáthyról és Szabó Irmáról, kinek Miczije — általános nézet szerint — leggyengébb alakításai közé tartozik. Szóval a nyiregyházi sajtó dicséretei némileg feledtetik a mi színészeinkkel a debreczeni ószinte kritikát. Tegnap este a Gésák került színre, csőtörtő-kön pedig Thury Zoltán hatalmas színműve: a Katonák fog színre kerülni. Az eddigi előadások telt ház mellett folytak.

Névmagyarosítás. Kohon Géza fakeskeskedő debreczeni lakos nevét helügyminiszteri engedéllyel Kovácsra változtatta.

Monstre bűnpör tárgyalás. A debreczeni kir. törvényszék monstre bűnpör tárgyalást kezdett ma meg. Az egyikben mind asszonyok szerepelnek, kik kabát tolvajlással vannak vádolva, melyet ez előtt 2 évvel a Lőrincz napi vásárán követtek el. Érdekes szereplője a bűnügynek egy Tacsiné nevű öreg asszony, a ki minden kérdésre azzal felel:

— Nem tudok én kérem semmit, nagyon kicsi eszem van, instállok, nem tudok semmit.

A főszereplő Pócsiné, a ki konokul tagad mindent, bár az összes tanuk, köztük a testvéreinek a leánya is ellene val, a mire Pócsinó vakmerően a szemébe vagja, hogy hazudik. Érdekes jelenet következett erre, a tanu sirva fordul hozzá:

— Jaj, lellem édes néném, hogy mondhat kend ilyet, hiszen bizony Isten igaz, de azért Pócsiné mindent tagad. A harmadik vádlott Főrinsné töredelmes vallomást tett. — Számos tanut hallgattak még ki, a kik mind a vádlottak terhére vallottak.

A másik ügyben Kapitány István lopásért, ifj. Derecskei István orgazdaságért Szilágyi Sára lopásért és Kiss Bálint pedig orgazdaságért vannak vádolva. — A tényállás az, hogy egy huszár főhadnagy a mult nyáron kiment Klein Aladarhoz, vele Balla András huszár, mint kocsis. Balla az istállóban lefeküdt és mellényét, a melyben ezüst órája és láncza is benne volt, maga mellé tette. Kapitány ezt kilopta és Derecskeinek eladta, a ki tudta, hogy az lopott jószág. Kapitány visszalopta őtőle is az órá, Kapitánytól viszont elopta Szilágyi Sára, a ki kivel egyideig vadházaságban élt. Szilágyi Sára, eladta Kiss Bálintnak 4 frt 50 krért, a ki a fegyházban kitanulta az óras mesterséget és azt kijavította és eladta 3 frt 50 krért. Kapitány mindent bevállalt. Lapunk zártakor még egyik bűnügyben sem hoztak ítéletet.

Verekedés a Csapó-utcán. Csinos kis botrányt rendezett tegnap a Csapó utcán két berugott ember. Valamin összekaptak s úgy eltángáltak egymást, hogy egyikőjük eszméletlenül terült el a földön. Az ott állomásozó rendőr aztán pártjukat fogta és a kapitányságra kísérte őket.

Nagy ékszerablás. Köröző levél érkezett a helybeli rendőrséghez a budapesti rendőrségtől, a melyben egy nagy ékszerablás tetteseit körözik. Ugyaní Slinger Jakab budapesti ékszerészről ismeretlen tettesek 250 különféle aranyórat, 5 aranylánczot, összesen 1000 frt. értékben elemeltek. A rablók a pinczéből törtek be a boltba s ugy zsákmányolták ki.

Hirdetmény. Az 1876. évi XVIII. t. cz. 1-ső §-a értelmében az országgyűlési képviselőválasztóknak a jövő 1900-ik évre szóló összeírására a központi választmány által az összeíró küldöttségek a város mindhárom választókerületére megalakítván: az összeíró küldöttségek részéről az 1874-ik évi XXXIII.

t. cz. 35. §-a nyomán nzenel közhírré tétetik, hogy a választók névjegyzékének — a rendelkezés alatt álló hivatalos adatok alapján — hivatalból kiigazítása a városházánál, folyó évi május 16., 17. és 18. napjaiban d. e. 9-től 12-ig és d. u. 3-tól 6 óráig nyilvánosan fog eszközöltetni, mely kitűzött határidőben a választási törvény (1874. XXXIII. t. cz.), 2., 3., 6., 7. és 9. §§-ai, továbbá az 1875. évi VI. t. czikk 1-ső §-a alapján választóképességgel bíró lakosoknak, a törvény 36. §-a szerint szabadságában áll választói jogosultságuk igazolása végett az illető összeíró küldöttségek előtt személyesen is megjelenhetni. Debreczen, 1899. ápril 30. Az összeíró küldöttségek.

Pályázat honvéddadapród iskolai alapítványi helyre. Debreczen sz. kir. vados közönsége által a m. kir. honvéddadapródiskoláknál létesített alapítványi helyek egyike az 1897. évi XXIII. t. cz. értelmében szervezett honvéddadapród iskolák I-ső évfolyamában az 1899—1900-iki tanév kezdetén betöltendő lesz. E körülményről azzal értesítettek a pályázni akaró igényjngosult ifjak, hogy a pályázati feltételek a városi tanács katonai és illetőségi ügyosztályánál a hivatalos órák alatt megtekinthetők s hogy a pályázati kérvények f. évi júl. 10-ig a városi tanácshoz nyújtandók be.

Díjlövészet. 1899. Május 14-én tartott lövészet eredménye a következő: Díjat nyertek: Legjobb mélylövessel Molnár Ferencz 4 koronát. Legtöbb körilövessel Szabó Sándor 4 koronát.

x Ifj. Kovács Sándornál férfi és uri cipők fél árban beszerezhetők alkalmi vétel folytán.

x A Corsó kávéházban ma este Magyar Testvérek zenekara által zene-estély tartatik.

Iskola-ügy.

Vizsgálati rend a debreczeni ev. ref. főiskolában az 1898—99. iskolai év végén. Junius hó 11-en reggel 8 órakor hálaadó istentisztelet a főiskolai imateremben. Vizsgálatok: A) a thologiai akadémia n Junius hó 12-én kezdődnek a I—IV. éves hittanhallgatók párbeszédi vizsgálatai s tartanak jun. 26-ig. 29-en theologiai alapvizsgálatok tartanak; az ezekre vonatkozó kérvények jun. 28. déli 12 óráig nyújtandók be a theol. dékáni hivatalban. — B) A jog és államtudományi karnál: Junius 12-én kezdődnek a párbeszéd vizsgálatok. 17-én déli 12 óráig az alap- és államvizsgálatok letétele végett, a kellően felszerelt folyamodványok a jogi dékáni hivatalba beadandók. 19-en s következő napjai: alap- és államvizsgálatok tartanak a főiskola kis tanácstermében a később közzé teendő sorrendben. C) A főgymnasiaumban: Május 11. és 12-én a VIII. oszt. osztályvizsgálata volt. 15—19-én irásbeli érettségi vizsgálat Junius 11-én I—VIII. oszt. vizsgálata a rendkívüli tárgyakból és pedig d. e. 10—11-ig a francia nyelv és gyorsírás, 11—12-ig szabadkézi rajz, d. u. 4 órakor tornavizsga. 14-én a VII. oszt. vizsgálata egész nap az oratoriumban, I. oszt. A. szakaszáé d. e., B. szakaszáé d. u. a physikai tanteremben. 15-én VI. oszt. vizsgálata egész nap az oratoriumban, II. oszt. A. szakaszáé d. e., B. szakaszáé d. u. a physikai tanteremben, 16-án V. oszt. vizsgálata egész nap az oratoriumban; III. oszt. A. szakaszáé d. e., B. szakaszáé d. u. a physikai tanteremben. 17-én IV. oszt. vizsgálata A. szakaszáé d. e. az oratoriumban, B. szakaszáé d. e. a physikai tanteremben. 18 és 19-én I—IV oszt. magánvizsgálata és pedig 18-án d. e. az irásbeli, 16-én a szóbeli vizsgálat, 20 és 21-én V—VII. oszt. magánvizsgálata és pedig 20-án d. e. az irásbeli, 21-én a szóbeli vizsgálat. 22—29. a közbeeső vasárnap kivételével: szóbeli érettségi vizsgálat. Jegyzet: A vizsgálatok kezdete; d. e. 8, d. u. 3 órakor. — D) A tanítóképzőintézetben: Junius 8—22-ig bezárólag szigorlatok, — tartatnak az osztálytermekben a rendes tanórákon. 23. és 24. napján délelőtt 9—12-ig, délután 4—6 óráig nyilvános kövizsgálat az

akadémiai VI-ik teremben 26. és 27-én magántanulók vizsgálati. Kiadta Debreczenben, 1899 május 1. Az igazgatóság.

* **Tanár-jelölési rendsor.** A debreczeni főiskola tanárkarainak f. hó 12-én tartott közös gyűlése az akadémiai tanács előterjesztése alapján, a dogmatikai tanszerekre pályázókat a következő sorrendben ajánlja megválasztásra az egyházi ker. közgyűlésnek: I. Erőss Lajos, 2. dr. Bartók Jenő, 3. Lic. Lencz Géza, 4. Licz. Rácz Kálmán, 5. Török Imre, 6. Nagy Gyula, 7. Jánosi Zoltán, 8. Pap János, 9. Soltész Elemér, Dombi Lajos a pályázattól visszalépett, Ugyancsak ezen a közgyűlésen történt meg az ajánlás a tanítóképzés ének- és zenetanár megválasztására vonatkozólag is oly formán, hogy a három pályázó közül, mint a pályázat feltételeinek megfelelő Ps. Nagy Zoltán ajánlatik a megválasztásra. A főgymnasiumban betöltendő classica-philologiai tanszerekre a tanári kar még az őszi kerületi közgyűlésre aenyújtotta ajánlatát, de a választás az akkor ezart pályázat eredménye alapján most fog megejtetni. A tanári kar első helyen Soós Józsefet, második helyen Balthazar Gábort és harmadik helyen Révész Lajost ajánlja megválasztásra.

Vegyes hírek

Öngyilkos szabólegény. Miskolczi tudósítónk írja; Csütörtökön este a Jókai-utcán Kornis Lajos magyar szabó házában nagy riadalmat okozott egy 20 éves fiatal embernek, Kovács József szabólegénynek öngyilkossága. Szerelmes volt egy fiatal leányba, a ki azonban nem viszonzotta érzelmei s e miatti elkeseredésében emelt maga ellen gyilkoló fegyvert. Vizzel megtöltött pisztolyból lőtt a szájába s szörnyen halt. A feje teljesen összezúzódott és egyik fogát az orvosok a boncolás alkalmával mellkasába furódva találták meg. Az öngyilkos hulláját a mentők az eset megtörténte után azonnal beszállították a kórház halottas kámrájába, honnan a szabósegédek egyesülete temettette el.

Megőrült siketnéma. Baró Radvánszky saji-kazai uradalmában egy szegény siketnéma leány volt alkalmazva cselédként. Gyenge Juliánna a neve s szerencsétlen leánynak a ki egy ottani legénybe, Osvai Lajosba halálisan belézeretett. A legényt úgy lát-szik mulattatta a szegény leány ragaszkodó szerelme, mert hosszabb időn át fenntartotta vele a szerelmi viszonyt, sőt a leány megnyugnyugtatósaul annak még házasságot is ígért. A legény az utóbbi időben azonban elhagyta Gyenge Juliánát — egy másik leányhoz pártolt át. A legény hűtlensége annyira megzavarta a szerencsétlen siketnéma leányt, hogy szerelmi bánatában megőrült és megfigyélés végett Sajó-kazáról a miskolczi kórházba kellett szállítani.

Öngyilkossági kísérlet. P. . . . József miskolczi gyógyszerészegéd e hó 10-én öngyilkossági kísérletet követett el, — de a golyó szerencsére egy kis bõrhorzsoláson kívül nagyobb bajt nem okozott, s a kórházból — hova a mentők beszállították — még ngyan azon a napon ki is került. Az öngyilkossági kísérlet, habár abba egy lehetetlen szerelmi felhevülés is belejátszott, egy átlumpolt éjszaka a gyógyszerész segéd ur fejébe szállott mámorból eredt, ez a kis ijedség azonban lehetőleg elveszi a kedvét jövőre attól, hogy akár becsudálkozott állapotban is újból fegyvert emeljen önmaga ellen.

Elégett gyermek. Tiszolozon, — mint nekünk írják — borzasztó halállal mult ki Krausz Ispan szür-szabó kisfiacskája. A szür-szabó feleségével kora reggel ellávozott hazulról, a midõn két kis gyermekük még javában aludt. Nem sokára a fiúcska felébredt, leszállt az ágyról s az asztalon egy szál gyufát talált, azt meggyújtotta. Ingecskéje tüzet fogott, mire ijedten visszabújt az agyba, ahol a tűz többtápot nyert. Midõn a szülõk visszatértek, a gyermek a súlyos égési sebek következtében meghalt.

Kossuth-szobor Kaposváron. Kaposvár város független érzelmü közönsége legutóbb tartott népes értekezletén nagy lelkesedéssel elhatározta, hogy az ország egykori lángszavú

kormányzója iránt érzett kegyelele kifejezéséül Kossuth Lajosnak szobrot emel Kaposváron. A szobor költségeinek fedezésére szolgáló gyűjtést a legszélesebb körökben már meg is indították.

Paraszttragédia. Szirmán — mint tudósítónk írja — penteken nagy felünést keltett Váradi Mihály jómódu gazdaember öngyilkossága. Váradi nemrégiben két váltohamisítás miatt a törvényszék perbe fogta s e hó 17-ére volt kitűzve a tárgyalás. A 40-45 év körüli ember e miatti szegényében akart véget vetni az életének. Egy 12 milliméteres átmérõjü revolverrel szíven lötte magát. A golyó azonban véletlen szerencse folytán a nemesebb testrészeket nem sértette annyira meg, hogy a kísérlet halálos kimenetelû lett volna. Áthatott a lapoczkán és a hátán, szóval teljesen keresztül ment az öngyilkos testen és a falon furódott be. Váradi eszméletlenül van, azonban életéhez kevés remény.

A kőszivü feleség.

Debreczen, máj. 15.

Párisban a minap nagy feltünést keltõ öngyilkosság történt. Elõkelõ, gazdag férfi, hírneves gyermekorvos így büntette meg magát neje szorongatására, súlyos megtévedéseért, hogy családját megmentse a nagyobb meghurcoltatástól, mely a törvényes eljárás során kikerülhetlen lett volna.

Rendkívüli a bûn is, mit az orvos elkövetett és rendkívüliek a körülmények, melyek közt öngyilkosságát végrehajtotta. Dr. La Forest, choisy-le-roi-i orvos, a thaisi gyermek-kórház igazgatója a szomorú eset hõse. Volt kiváló pozíciója, vagyona meghaladta a millió frankot, évi jövedelme 30 ezer frank volt, felesége s 3 gyermeke körében boldog otthon jutott osztályrészeül s mindezt könnyelmûen feláldozta egy nagy bûnös szenvedelmének. Egyes lapokban kelt híre nemrégiben bizonyos vádaknak, melyek arról szóoltak, hogy az orvos a kórházában ápolt gyermekek ellen súlyos bûnöket követ el. Felesége a lapok révén tudta meg a szörnyü vádat. Energikusan követelte urától, hogy menjen vele Párisba s jelentkezzék a bíróságnál. Le Forest végre is kénytelen volt követni feleségét. A mult vasárnap este csakugyan jelentkezett a párisi rendõrségnél. Az ügyeletes tisztviselõ azonban elfogatási parancs híján nem akarta letartóztatni a tekintélyes orvost. A házaspár ekkor elment, Párisban töltötték az estét, együtt vacsoráztak, majd megtértek a Saint-Martin boulevard egy szállójában. Az éjfolyamán aztán az orvos megvallotta feleségének, hogy csakugyan elkövette azt a szörnyü bûnt, amivel vádolják. A megbánás és a lelkiismerete furdalásainak gyötrelmében tordre borult az asszony elõtt s így könyörgött bocsánatért. A nemezis irgalomra nem hajtó szava szólalt meg La Forestné asszony válaszában:

— Ha törvény elõtt meg kell jelenned, így szõlt — ez mindannyiunkat megyaláz. Csak egy mód van, melylyel azt a borzalmas szegényt gyermekeinkrõl elháríthatod, ha magad végzed ki magadat.

La Forest megrettent, kérésre vette a dolgot, kibuvót keresett, hivatkozott vallásos meggyõzõdésére, családjára, hogy erre való tekintettel sem lehet öngyilkos, végre pedig meggyõzve a felesége rábeszélésétõl, meghajlott akarata elõtt:

— Igazad van — így szõlt — ez a menekülés egyetlen módja: öngyilkos leszek.

Másnap d. e. 10 óra felé visszatértek Choisy-le-Royba. Dr. La Forest bezárkózott dolgozó szobájába, ajtót, ablakot elrekeszelt, minden kis hasadékot, nyílást viasszal betömött, ezután kinyitotta a légszeszlámpa csapját, beleült karosszékebe és várta a halált. La Forestné asszony pedig künn állt a bezárt ajtó elõtt, d. e. 10 órától d. u. 2 óráig, tehát teljes 4 óra hosszat és folyton beszélgetett férjével és minden nyilatkozatát följegyezte. Bátorította férjét, legyen kitartása, ne féljen s hajtsa végre a menekülés egyetlen módját, gondoljon gyermekeire, a gyalázatra,

melynek terhe csak rája nehezednék s az õ kedvükért ne rettenjen vissza a kínos bûnhõdéstõl. Két órakor hangzott a szobából az orvos utolsó elhaló szava:

— Nagyon szenvedek; bûnhõdöm.

Felõrával késõbb megjelent egy rendõrtisztviselõ, hogy letartóztassa La Forestet. A felesége fogadta:

— Az orvost keresi? Most halt meg éppen.

Külsõleg nyugodtan átadta a rendõrtisztnek a följegyzéseket, miket a kínos 4 óra alatt csinált, azzal visszavonult. Az õ hivatása befejezõdött. E végeztetett: gyermekeit megmentette a még nagyobb gyalázattól.

A pártutó Károlyi fiuk.

— Reminiscenciák. —

Debreczen, máj. 15.

Gróf Károlyi Gábor tegnap idézett feljegyzésiben, melyeket Eötvös Karoly közöl a E-s-ben, írja meg, hogyan került osztrák togságba 1866-ban két õcsce: Pista és Tibor.

Tibor és Pista õcsém — írja — anyamtól elváltak, átmentek Poroszországba s ott Klapka légõjához, vagy helyesebben Klapka táborkarához csatlakoztak. Tényleg részt akartak-e venni a csatározásokban, nem tudom. Egyszer Pesten reggel meg ágyamban fekszem, s az inas egy levelét hoz be Pista õcsémõl, ki azt írja, hogy Tiborral együtt elfogták, viszik õket Bécsbe, pénzük nincs, csináljak valamit. Pénzem nekem sem volt, apámõl pedig most e czéira nem kaptam volna egy garast se. Tenni pedig rögtön kellett valamit. Mentem Csurgóra azonnal. Ott volt Gyula bátyám, igen betegen feküdt, közöltem vele a dolgot s felszólítottam, hogy segítsen. Nagyobb összeg pénae neki se volt, hanem adott egy levelet apám akkori titkárához Matolayhoz, hogy õ mindenestre teremtesse elõ nekem a szükséges összeget. Elõ is teremtette s mikor ez már kezemben volt: akkor kerestem föl apámat a palotában s akkor közöltem vele az egész dolgot. Apám borzasztó dühbe jött, nem akart a fiukról semmit is tudni, fenyegetõzött, hogy kitagadja õket, kijelentette, hogy többé látni se akarja egyiket se.

— Én — ugymond — fõispán vagyok, bizalmas embere is a királynak, ezek a gyerekek meg lázadók, pártutók, elleuseggel szövetkezõk, milyen képpel állok én a király elõ?

Hiába csilapítottam. Haragja nem engedett. Kinosabb jelenetem soha nem volt apám mal.

— Megtiltom neked is, hogy egy lépést tégy érdekükben, akármilyen lesz velük. Hogy abba a dologba keveredtek, azt nem tudtam, de hogy te közbe akarsz járni, azt már tudom és azt határozottan megtiltom.

Végre én is elkeseredtem s azt mondtam apámnak:

— Tehetsz apám, amit jónak látsz, neked szabad, mert apánk vagy, de én testvér vagyok, nekem is van kötelességem a testvérek iránt, én azokat el nem hagyhatom s akármilyen fájdalomra esik, én megyek Bécsbe.

Erre lassanként lecendesült s azt mondta:

— Jó, menj hát és csináld azt, amit jónak látsz, de én a dologról semmit se tudok, semmit se akarok tudni.

Kis vártatva kérdezé aztán:

— Hát pénzed van-e?

— Gyulától kaptam.

— No hát csak eréd!

E szavakat már meglehetõs jó indulattal mondta. Tudtam én azt, hogy apám megújhaszodik. Hískén szerette õ Tibor és Pista õcsémeket is. Rögtön mentem Bécsbe. Bécs azonban nagy erdõ s egyáltalán sejtelmem se volt arról, hogy õcsémek hol található meg. Még arról s, hogy érdekükben esetleg kivel beszéljek. Amint az utcán tévedeztem, hogy megyek elõször is a Magyar Kancellához, hát csak jön velem szembe gróf Széchenyi Ödön s megszõlt:

— Gábor tudod-e mi újság?

— Nos.
 — Tibor és Pista öcséd itt vannak szállva a Hotel Munchban, olyanformán, mintha foglyok volnának, Egy tiszt ügyel fel rájuk.
 Nagyon megnyugodtam, hogy nem valami nagyon üldözött katonai fogolyok tekintik őket. Persze akkor már feyverszűnet volt s folytak a békealkudozások Porosz- és Olaszországgal. Rögtön fölkerestem öcséimet, tőlük azonnal mentem a táviróhivatalba s táviratoztam gróf Csáky Tivadarrhoz, hogy keresse fel Bismarck grófot vagy Vilmos porosz királyt s közölje velük öcsém helyzetét. Másnap Tibor és Pista öcséim szabadok voltak, sőt utlevelet kaptak Svajcra. Pénzemet átadtam nekik ésők azonnal elutaztak Genfbe.

CSARNOK.

A kosár.

— Novella —

Irta: **Lobedanz**

Németből ford. B. B.

A bölcsőben fekvő gyermek fölébredt e perczen s ártatlan szemével ránézett az ifjú leányra. Mindez először hatott Lenyre különösen. Egészen atyja szeméi s mégis mások voltak, mintegy megifjodott képe amazoknak; de Leny hirtelen úgy érezte, hogy ezek a szemek neki nagyon is szívébe nőttek, nagyon is szívébe hatoltak; boldogságtól s az életől kellene megválnia, ha el kellene hagynia ennek a bölcsőben fekvő gyermeknek szeméit.
 Tovább nem szöhetne gondolatait, mert az udvarban a kutyák hirtelen ugatni kezdtek. Közeledő szekerzörgést és ostorpatogást lehetett hallani, s haz megeléknél, a szögök előfutottak a cseléd szobából s a nagy kapuhoz siettek, fogadni az érkezőket. Nem sokára két egyén lépett a mellékszobába s Leny hangjáról megismerte, hogy az egyik gazdája Jenzen Keresztély, a másik előtte is ismeretes paraszt Bruns Claus volt. Az utóbbi igen kellemetlen egyéniség vala, ki mindenütt szerette magát játszani s gazdagnak tartották, a nélkül, hogy valóban az lett volna. Leny azelőtt nem éppen csodálkozás nélkül tapasztalta, miképp az ő urával szemben szerényebb hangot vesz föl s ezt aztán abból magyarázta meg, hogy biztosan pénzt kölcsönzött Jansen Keresztélytől és mostan nem tudja megfizetni.

Miután leültek, Jensen így szólt:

— Nos Claus, mi hoz téged ilyen későn hozzám? Talán végre meghoztad a pénzt?

— Éppen azt, felelt elbizakodott hangon Claus, már nem kell többé adósodnak maradnom, hanem ezzel a kérdéssel varhatali volna mig én felhozom.

— Nem szeretem a bókákat s tudom — nem barátság vezet hozzám.

— Azt gondold? ... én most elég pénzt kaphatok, mindenki szívesen kölcsönöz, nemcsak azért, mert tudják, hogy pénzzavárom csak pillanatnyi, hanem azért is, mert Müller Mariával való eljegyzésem majdnem bevégeztet dolog.

Leny fölállt s a gyermekkel távozni akart mert nem tartá illőnek, hogy ily kényes természetű ügyet akarata és a két férfi tudta nélkül kihallgasson, de lábai most mintegy legyökereztek.

Nem tudta hogyan történt, de úgy érezte hogy hatalmas örömkriatás akar rebőlődi fel-törni:

— Müller Maria nem Jensen Keresztélyhez, hanem Bruns Caushoz megy nőül!

Leny ismét új reményt nyert, hogy urának hű szolgálója s a gyermeknek fíradhatatlan éber és önfeláldozó gondviselője fog maradni. Úgy tetszett neki, mintha másodszor ragadtatott volna ki varatlanul, a végtelen tenger hullámsíkjából. De most nem volt több ideje ezt a gondolatot tovább fűzhetni, mert urának hangját hallotta.

Észrevehetőleg mesterkélten hangon mondta Clausnak.

— Tehát azt képeled? Könnyen megtör-

ténhetik, hogy az ily hiu álmokból igen gyöngédelesekül ráznak föl.

Claus rekedt nevetésben tört ki s így felelt:

— Az idő majd megmutatja Keresztély, de ha kérő gyanánt akarsz fellépni, siess, mert én tudom, amit tudok. Ha »kosar«-at kapsz, nem mondhatod, hogy nem figyelmeztettek. Legalább nem kell majd a gunnyal s agyagkosárral gondolnod, melyet, bármily éber légy is, majd fel tudunk mi állítani keményedre.

Jensen, szinte fölnevetett, de ez a nevetés majdnem visszataszító volt.

— Ha megkérem Müller Mariát, úgy nem tartok kosártól — felelt. De ha mégis csalatkoznám, úgy senki fíának nem tanácslom, ezt a régi ostoba szokást, ellenem alkalmazni; aki az én keményemre agyag-kosarat tesz, jól vigyázzon magára. Meg tudom én bszulni ezt a gyalázatot úgy, hogy az illető örökké meg fog ra emlékezni, hogy ha ugyan el nem veszti látását, hallását, gondolkodását.

— Hohó! kiáltott a másik gunyosan, csak nem fogsz tán senkit agyonütni.

Leny nem hallott tovább semmit, mert iszonyatos aggodalomtól gyötörtetve, kisetett a szobából.

Másnap reggel Leny szokatlanul korán felébredt s c odákozva hallá, hogy gazdája már nemcsak fölkel, hanem vissza is teri szántóföldjeit s réjjeit megejtett sétájából. Gyorsan felöltözött s meglepetve tapasztalta, hogy vére hullámsíkjában van s keze reszket. A reggeli kávét a közös szobában költötték el s itt Lenynek is meg kellett jelennie a gyermekkel, mivel atyja rendszerint barátságosan szokott egy darabig foglalkozni s azután alkalmilag alázatos gondviselőjéhez is intézett néhány szíves szót. Ma azonban szörakozott volt s nem gondolt sem a gyermekkel, sem a szolgálóval, hirtelen megitta kávéját és aztán minden perczen az órát nezte, meg nem tudva fogni, hogy lehetek az órák s percek hirtelen oly hosszukká, mint egy örökévalóság.

S amint megfőrté a hallgatást, Leny egészen megijedt, mert hangja teljesen megváltozott. Azelőtt gyöngéd és dallamos, most parancsoló és nyers vala. Nehányszor nagy léptekkel járt fel s alá a szobába, aztán mintegy öntudatlan állt meg fegyverei előtt, melyek a vadásztáskával s vadászskürttel festői csoportban függtek a falon. Egyik puskát a másik után szedte le, megvizsgálta és golyóra tölté. Leny minden tagjában reszketett. — Alg mert mozdulni ... kitalálta gondolatát.

Annyi világos vala, hogy Jensen Keresztélynek elhatározott szándéka Müller Mariát megkérni; de épp oly világos az is, hogy az »igen«-felől nem egészen bizonyos. Az esetre tehát, ha elutasítatik, minden gyalázat

ellen vértézve akart lenni s a ki keményére kosarat akar tenni, elkészülhet egy golyóra sohasem hibázó feyveréből.
 Folyt. köv.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti gabonatözsde.

Május 13.

készaruüzlet hivatalos árjegyzései a következők

B a r a	kilós	Ar 100 klg.		kilós	100 kilogramm ára	
		frttól	frttig		frttól	frttig
Bánsági ó	76	9.10	9.20	80	09.50	09.65
» »	77	9.25	9.30	81	09.00	09.00
» »	78	9.35	9.40	82	—	—
Tiszavidéki ó	79	9.50	9.55	—	9.35	9.65
» »	76	9.10	9.15	80	—	00.00
» »	77	9.20	9.25	81	00.00	—
Pestvidéki ó	78	9.25	09.30	82	9.45	10.55
» »	79	9.35	9.40	—	—	—
» »	79	8.95	9.00	80	—	—
Fehérmegyei ó	76	9.10	9.15	81	9.45	9.55
» »	78	9.20	9.25	82	—	—
» »	79	9.35	9.40	—	—	—
Bácskai ó	76	9.05	9.10	80	—	—
» »	77	9.20	9.25	81	00	00
» »	78	—	—	82	0000	00
» »	79	—	—	—	—	—
Észak mag	75	—	—	80	—	—
» »	79	—	—	81	—	—

	Min. hekt.-ben	Ar kilógram
1. oszt. elsőrendű uj	70-72	7.20 7.35
» másodikrendű »	—	7.05 7.20
Árpa takarmánynak »	60-62	6.15 6.35
» égetni való —	62-64	5.80 6.10
» serfőzdei —	64-66	6.60 7.00
Zab — uj	39-41	6.00 6.10
Tengeri bánsági — uj	—	4.40 4.55
» más nemű »	—	5.25
Repce bánsági	—	4.15 4.45

Sertés vásár.

Kőbányai sertéspiacz. Május 1. Magyar elsőrendű Öreg nehéz (paronkint 400 kgron felüli 46-47 kr. Közép (paronkint 300-340 klg. sulyban 46-47 kr. Fiatal, nehéz (paronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) 49¹/₂-50 krig. Fiatal közép (paronkint 251-320 klg.) 49-49¹/₂ krig. Fiatal könnyű paronkint 250 klgig terjedő sulyba. 49-50 kr. Szerbiai: nehéz (paronkint 260 klg felüli sulyban) 48-48¹/₂ krajczárig, közép paronkint 240-260 kilogramm sulyban) 46¹/₂-47 krajczárig. Könnyű (paronkint 240 klgig terjedő sulyban) 47¹/₂-48 krajczárig
Sertéselészám: 1899. évi május 11-én
 — volt készlet 43.451 darab, 1899 május hónap 12-én felhajtott 74 drb, 1899 május hónap 12-ik napján elszállított 941 drb. 1899 május hó 12-ik napjára maradt készletben 42.584 darab. — A hizott sertés üzlet irányzata változatlan.

csász. és apost. kir. Felségének legfelső elhatározása folytán.

A közös katonai jótékony célokra szánt, XX: cs. kir. államsorsjáték.

Resen — egyetlen egy Osztrák birodalomban törvényszerűleg engedélyezett — **pénssorsjáték** 12.728 nyereményt tartalmaz kösszében, 403.160 korona végösszegeben.

A Főnyeremény 200.000 koronára rúg.

A nyeremények kifizetéseért a cs. kir. lottójövedek kezekedik.

A húszas visszavonhatatlanul 1899 évi június hó 15-én történik.

Egy sorsjegynek ára 4 korona.

A sorsjegyek Bécsben a cs. kir. államsorsjátékok osztályánál I. ker. Riemerutca 7-ik szám alatt, lottógyűjtődékben, dohánytözsdekben, adó-, posta-, távirda- és vasúti hivataloknál, váltóüzletekben stb. kaphatók. Játéktervek sorsjegyvevők részére ingyen adatnak ki.

A sorsjegyek portómentesen küldetnek át.

A cs. kir. lottójövedéki igazgatóság államsorsjátéki osztályától.

HOFFMANN és KRONOVITZ

KÖNYVNYOMDÁJÁBAN

DEBRECZEN, főpiacz, a főpostával szemben

mindenföle

Koczkázott, egyvonalas és sima

levélpapírok

a következő olcsó árszámítás mellett kaphatók

	1000 pld.	3 frt — kr.
könnyű levélpapír czégyomással 1/2 ives	3	50
erősebb " " " "	4	50
erősfinom " " " "	4	50
erős oktáv " " " "	4	50
merített levélpapír czégyomással 1/2 " "	5	50
merített erős levélpapír " " " "	6	50
könnyű sima fehér levélpapír czégyomással 1/2 ives	4	50
erősebb sima fehér levélpapír czégyomással fél ives	4	50
erős sima fehér levélpapír czégyomással fél ives	5	50
igen erős sima fehér levélpapír czégyomással fél ives	5	50

Körleveleket, számlákat és minden egyéb kereskedelmi és magán nyomtatványokat hasonló olcsó árak mellett készítünk el.

Irodai papírok

rendkívüli olcsó árban kaphatók.

Kilog.	Nagyság	100 iv kr.	500 iv frt.
7/10 10	Finom simított fogalmazó papír, középerős	34+42	24 2.20
7/10 12	Finom simított fogalmazó papír, erős	34+42	29 2.70
E/10 gs.	10 Finom kék simított fogalmazó papír, középerős	34+42	31 1.55
E/10 gs.	12 Finom kék simított fogalmazó papír, erős	34+42	34 1.70
3/10 10	Finom simított fehér irodai papír, középerős	34+42	40 2.00
3/10 12	Finom simított fehér irodai papír, erős	34+42	50 2.50
3/10 14	Finom simított fehér irodai papír, igen erős	34+42	60 3.00
1/10 16	Finom simított fehér irodai papír, vastag	34+42	75 3.75

Ezenkívül minden más alaku és minőségű papírok hasonló olcsó árak mellett kaphatók.

Kastner & Öhler, Graz

c z é g

posztó-osztály

k ü l d

stájer és tiroli Lodent

135—140 cmtr. széles, 135, 215, 240, 360 kr. méretek. Ezen minőségek kikapasztalt jók és igen alkalmasok

praktikus és elegáns ruházatra.

Fekete, kék Kamgarn valamint Cheviott kitűnő minőségekben 2 frtól feljebb.

Divatszövetek, livré-posztók, koci posztók stb. csak legjobb minőségben.

Minta ingyen és bérmentve.

A kiállítás és
erős öltönyöket
jutányos áron akar vásárolni, az szabómestere által csak a
Stikarovszky János, Budapest
(V., Erzsébet-tér 16. szám)
czégnél mintakártyáit hagyja előmutatni.
Ezen czégnél szigorúan szolid üzletvezetésre közzeszkedik a legelőtérrel.
Sem magas rabattok, sem másféle megvesztetéseket által nem szerzetnek vevők. — Szaklap szabóknak ingyen.

5251
1899**Árlejtési hirdetmény.**

Debreczen szab. kir. város által a Csapó-kertben, az iskolatelek mellett előállítandó kisdud óvoda és óvónői-lak építési munkáinak biztosítására zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A biztosítandó egyes munkák következőleg vannak előirányozva :

I. Föld-, kőmives-, elhelyező-, kőfarogó s tetőfedő munka	6054.05
II. Ácsmunka	2017.01
III. Bádogos-munka	479.50
IV. Asztalos, lakatos, mázoló és üveges munka	1229.40
V. Vasneműek	627.30

Összesen : 10407.36

tizezer, négy százhat forint 36 kr.

A versenytárgyalásban részt vehet minden kellően képesített iparos vagy vállalkozó.

A munkálatok fenti csoportok szerint külön-külön vagy együttesen is kiadatnak.

Minden ajánlattevő köteles a pályázata tárgyát képező munka előirányozati összegének megfelelő 5% bántépénzt készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírban a f. évi május hó 25-én d. u. 5 óráig a városi házipénztárnál letenni s a letéti jegyet ajánlatához mellékelni.

Az ajánlatba hozandó engedmény vagy egységárak olvashatóan, tisztán és betűvel is kiírandók.

Ajánlattevő ajánlatában köteles kijelenteni, hogy a tervet, költségvetést, vállalati feltételeket, a helyi viszonyokat ismeri s azokat magára kötelezőnek elvállalja.

A kellően bélyegzett írásbeli zárt ajánlatok **f. évi május hó 25-én d. u. 5 óráig** a polgármesteri hivatalhoz nyújtandók be. A beérkezett ajánlatok f. évi május hó 26-án d. e. 10 órakor a városháza nagy tanácstermében nyilvánosan bontatnak fel.

Elkészve beadott távirati vagy utóajánlatok, valamint hiányosan kiállítottak : figyelembe nem vétetnek.

A városi tanács fentartja magának a jogot, hogy a beérkező ajánlatok közül szabadon választhasson, vagy azok mellőzésével a munkálatok biztosításáról más uton gondoskodhassék.

Minden ajánlattevő ajánlatával a felbontástól számított 30 napig kötelezettségben marad.

A terv, költségelirányzat, vállalati feltételek a mérnöki hivatalban a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Debreczen, 1899. Május 1-én.

A városi tanács.**A magy. kir. szab. Osztálysorsjáték****100.000 sorsjegyre****50.000 hat osztályba beosztott nyeremény esik,**

minden második sorsjegy tehát okvetlenül nyer s így a legkedvezőbb esélyeket nagy nyeremény elérhetésére egyedül az osztálysorsjáték nyújt.

Az I. osztály húzása már**f. hó 18—19-én**

tartatik meg s ajánlok ehhez sorsjegyeket az összeg előleges beküldése vagy utánvét mellett a következő hivatalos árakon:

1/8	frt 0.75.	1/2	frt 3.
1/4	frt 1.50.	1/1	frt 6.

Renz Ede

a magy. kir. szab. Osztálysorsjáték főelárusítója

BUDAPEST, VI. Andrassy-ut 42.